

“Ви — сіль землі. Коли сіль ізвітріє, то чим насолити її? Не придасться вона вже нінащо, хіба щоб надвір була висипана та потоптана людьми“ (Мтф. 5:13). “Бо пильную про вас пильністю Божою, заручив бо я вас одному чоловікові, щоб Христові привести вас чистою дівою. Та боюсь я, – як змії звів був Єву лукавством своїм, щоб так не попсувались ваші думки, і ви не вхилилися від простоти й чистоти, що в Христі” (2 Кор. 11:2-3).

Мій дід покаювся ще під час першої хвили пробудження, і мої діти – це вже четверте покоління п'ятидесятників на Україні. І тому, маючи певний досвід і знання минулого, отриманих з перших уст, займаючи активну позицію сьогодні, виникає бажання аналізу подій. Щоб уважно розглянути розвиток церкви Християн Віри Євангельської, її минуле і сьогодення. І, виходячи з цього, провести лінію довжиною без малого не в століття і зрозуміти, чи не відхилились ми від курсу, що намітив був Дух Святий, пробуджуючи нашу землю від гріховного сну.

Ісус Христос порівняв церкву не з цукром, а з сіллю, враховуючи, зокрема, і її білий колір, і її структуру, що складається з безлічі кришталіків, і, звичайно, маючи в виду її здатність втрачати силу. Пояснюючи, що кожен з нас, мов той кришталік, має бути обмитий Його кров'ю, тобто білий, і автономно, де б не бувши покладений, повинен мати в собі силу впливати на суспільство, на світ.

Отримавши на початку добру духовну науку, яку принесли наші брати-українці, що вчилися біля добрих, чистих джерел за кордоном, церква Християн Віри Євангельської почала свій шлях до небесного царства. А початок був чудовий! Без гучномовців і автомобілів Євангеліє силою Святого Духа пробивало шлях до людських сердець. Про це немало вже сказано, і хай ще багато героїчних сторінок відкриється нам, побуджуючи оглянутись назад і звірити годинники по тій церкві, що заклала такий чудовий фундамент, що витримав репресії 30-х, воєнне лихоліття, тюрми і табори.

Йшов час. Дні гонінь закінчувались, слабшала рука атеїзму, і повітря свободи все більше наповнювало груди нареченої Божого Сина. У всіх нас було святкове передчуття чогось незвичайного – прекрасного і неминучого. Посміхалася свобода, привітно махаючи здалеку рукою. Я зупинюсь. Хочеться задати питання, на яке сам і відповім: чому Бог допустив, що церква ХВЄ на Україні, так багатообіцяючи почавши працю, багато десятиліть була в ізоляції, в полоні? Що це? Безсилля Бога перед атеїстичною системою? Смішне припущення, особливо коли дивитись, за скільки часу була розтягнута по камінчику Берлінська стіна, невже Небесний Отець хотів, щоб його вірні страдали, і все? Ні, звичайно, відповідь в іншому.

Церкву Ісуса Христа часто порівнюють з кораблем в великому морі життя, і це – влучне порівняння. Але які б не були борти корабля, на палубу все рівно падають краплі води. І яка буде вода за бортом, точно така ж впаде і на палубу. Коли змінюється вода за бортом (тобто світ: політично, економічно, морально), церква підпадає під атаки цих хвиль. І не біда, коли декілька крапель попало на корабель, є мудрі каштани та служба корабля, щоб навести порядок. Біда тоді, коли вода внаслідок аварії або свідомих дій проникає в корабель. Тоді цей корабель-церква пропитується водою ззовні і, хоч має

свої форми, стає одним цілим з морем, тобто зі світом. Ось така сумна технологія, завдяки якій сіль втрачає силу. І тоді зникає протиставлення: церква і світ, яке відмічав Ісус Христос. Саме протиставлення, протистояння, а не дружба чи мирне співіснування.

Я давно читав коротку замітку. В німецькому місті Кельн, в підвалі одного собору була знайдена закупорена пляшка з водою, що пролежала біля 300 років. Після аналізу води вчені були надзвичайно здивовані: такої чистої води вже немає ніде на землі. Ось причина, чому церква Християн Віри Євангельської на Україні (і, звичайно, в колишньому СРСР) була закупорена! Щоб потім можна було показати хай не всьому християнському світові, але багатьом християнам чисте вчення у Христі. Бо життєве світське море змінило свої забарвлення, що пагубно позначилось на церкві в західних державах. Це вже історично доказано. Та про це нижче.

До нас підпливала свобода і ніжно посміхалась. Ми лишали бліндажі та окопи, – все! Саме страшне позаду. Ось вона – перемога. Перемога всіх християн! Ми спішили знімати пропилений, вигорівший бійцівський одяг, приміряли цивільні костюми, і спішили на берег зустрічати свободу. Ми не знали, де її посадить, чим пригостить. Ми готувались показати себе достойно... Трепет перших євангелізацій, цілі зали піднятих рук на покаяння, а ми не мали й домів молитви, щоб прийняти всіх. Нас почали поважати, рахуватись. Утворювався союз п'ятидесятників, центральні та обласні структури. Ми несміливо з'являлись на радіо, навіть на телебаченні. Друкувались журнали і газети. Це було чудово! Але приспало, відволікло нашу пильність. Ми забули, що яка вода за бортом, така ж буде і на палубі.

Змінилась політична система. Ми вже вміли відрізнити парламент від кабінету міністрів, розуміли, що то за штука така – ринкова економіка. Море міняло воду, її смак і колір. Все підганялось під Європу, під Америку. І це було чудово! Але пробивались і хвилі аморальності: мода, музика, культура – від цього миготіло в очах і порожніло в серці. Не все те золото, що блищить. Так, на палубу впали перші краплі...

А сам корабель наш почали відвідувати перші гості з-за кордону. Але, як водиться, – перші – не завжди найкращі, а для нас вони були, ніби Ангели з неба. Ми захоплювалися проповідями, обіцянками. Тільки вони були не такі, як ми, а розкуті і зовнішньо, і внутрішньо... Щось почало підказувати всередині, попереджати, непогоджуватись. А інший голос говорив: та це ми живемо по-старому, в законі, як консерватори. А люди нормальні під благодаттю, як це гарно.

А тут ще еміграція. Чудове діло! Самі досвідчені, самі заслужені спішили на відпочинок. І це нормально. Але поки йшла зміна духовних кадрів, вода світу все більше проникала вже не тільки на палубу, і вже не тільки у вигляді невинних крапель. А штурвал брали в руки молоді керівники, що вже не застали Єгипетського рабства, що не знали Мойсея і Ісуса Навіна. Для яких школа та досвід батьків була не потрібною.

Ще сильніше натискувала вода на корабель. Почалися непорозуміння як в екіпажі, так і серед пасажирів. Для чого задраювати люки, відкрийте ілюмінатори, пустіть свободу! Почалося розширення навчальних процесів. Ніхто не проти науки, як такої, та йшла наука, яку ми жадібно хватили, але чомусь від неї на зубах була оскома.

Над кораблем на його щоглах замайоріло безліч стягів. Незрозумілих і чужих. Виявилось, що весь світ християнський далеко попереду, а ми багатьох речей навіть не знали. Не знали, що в грецькій мові слово любов, наприклад, має декілька значень. Посипались новітні, не схожі один на одного, переклади Біблії з коментарями, від яких завмирає серце.

А ми по-старому просто любили Бога, як і наші батьки, – понад усе виявилось, що молитва – не просто молитва, а набагато більше. Що під спів груп прославлення, яких часто не відрізниш від світських як зовнішньо, так і по стилю виконання, треба довго хвалити Бога, та ще й поклонятись. Тільки чомусь на ногах. Для цього треба, піднімаючи руку чим вище і закривши очі, хитатись в такт музики, вигукуючи: “Алілуя!”. А ми по старинці, як і наші благословенні діди, прихилили коліна і смиренно шукали Божого лица.

З'явилась нова штатна одиниця – пастор! Це вже не якийсь там пресвітер, що по мозолях на руках і по одягу важко відрізнити від інших братів. Відокремленість, вільні манери, сучасний авто, мобільний телефон... Хтось скаже, – це що, погано? Ні, добре ніби. Та коли я бачу, що на шиї у багатьох жінок сучасних пасторів з'явилися золоті хрестики на золотому ланцюжку, зрозумів одну річ. Не за горами той час, що в багатьох евангельських церквах пастори скоро заспівають, розмахуючи кадилом: “Миром Господу помолимося...”.

Мені довелося слухати лекції двох закордонних братів Роберта МакКей та Лі Елісон – які просили, щоб ми саме так служили і вірили Богу, як і раніше. Дякую їм. Видно, що за кордоном краще розуміють положення наше на свіже око, ніж ми самі.

“Цивілізоване Євангеліє” проникає в церкви. Жахливі фасони, дивні вільності протискуються у всі щілини. Бог давиться тільки на серце, кажуть. І як Він, наш Господь Бог, побачив жінку Єровоама, що переодяглась та нарум'янене лице Єзавелі? Чому Він пошив одяг Адаму і Єві свій. Мабуть, їхній не співпадав з Його нормами? До чого все вищесказане веде? До одного, чого так не хотів Христос: до втрати солі сили.

В підтвердження: Слово Боже. Вже в ранньому християнстві почулись тривожні голоси апостолів. Читаємо без моїх бідних коментарів: **“Чиста й непорочна побожність оця: ... себе берегти чистим від світу.**

4:4. “ ” Іаков
Перелюбники та перелюбниці, чи ж ви не знаєте, що дружба зо світом – то ворожнеча проти Бога? Бо хто хоче бути світові приятелем, той ворогом Божим стається .” Іаков 4:4. “ Пер

То ж , улюблені, чекаючи цього попильнуйте щоб ви знайшлися для Нього не скверні та чисті у мирі...

” 2 Петра 3:14. “

Не любіть світу, ані того що в світі...

” 1 Ів. 2:15-17 та інші місця.

Ще в підтвердження: сучасна історія. Я був одного разу за кордоном, у чудовій Фінляндії. В домі одного брата на стіні висіла величезна картина. На ній зображено фрагмент зібрання церкви п'ятидесятників у 50-х роках. На передньому плані – пресвітер (батько мого знайомого) з Біблією в руках говорить проповідь. За столом брати в скромному вбранні, як, до речі, і сестри. В останніх на голові хусточки. Абсолютні двійники наших зібрань до перебудови. Тоді в фінляндських церквах могутньо діяв Дух Святий. А те, що побачив я на початку дев'яностих – вразило. Світ правив бал в великій мірі. Ми цікавились, чому такі зміни? Що сталось, що величезні доми молитви навіть при приїзді закордонних гостей напівпусти? Виявилось, що в 50-х роках у Фінляндію зачастили проповідники з-за кордону. Гарно говорили, а поруч були вірні супутниці – жінки. Без покривал, в золоті, косметиці, і в суперсучасному одязі. Спокуса. Якщо люди так себе ведуть, і ніби й Бог з ними, то нічого страшного...

Так натхненна Духом Святим церква втрачала силу. Хто думає, що між тілесним і

духовним, між зовнішнім і внутрішнім немає зв'язку, – глибоко помиляється. Христос вчив, що все виходить з серця і сквернить людину. Зовнішнє – видиме продовження внутрішнього.

Очевидці розповідають, що Європа духовно помирає з цієї ж причини. Тільки хворий організм може породити рок-н-рольний бум, сексуальну революцію та інші речі. Сьогодні продаються цілі церковні комплекси з домами молитви, басейнами... По одній, тільки причині. Ніхто не ходить на служіння.

Сіль звітріла, розчинилась у світі і втратила все. Думаю, про це говорив ап. Павло у 2 Посланні до коринтян 11:2-3. Помирає Європа, заражені інші національні церкви.

Хто далі? При такому переліку подій, як тільки ворог доб'ється своєї цілі, таке ж чекає і церкву Християн Віри Євангельської на Україні. Історія має властивість повторюватися, та ніхто цього не бере до серця. На жаль... Звідки ж взялася така духовна атмосфера в нашому колись єдиному братерстві. Чому в нашій союзній "рукавичці" живуть і знаходять притулок все більше сучасних церков? Чому, колись міцні духовно церкви, зараз лихоманить? Хворіють люди від супернових ідей, від того, що світ вільно наповнює собою розум і душі християн. Ми маємо солідний Союз церков, народжуються общини, будуються дома молитви, працюють недільні школи, функціонують місії. Але, як говорить Слово Боже, дім, який сам в собі розділиться, не устоїть. І недобре робить той, хто не помічає двох напрямів в середині нашого братства. Традиційного та західного спрямування. З кожним роком полярність наростає. І не вистачає лише здібного, сильного лідера, щоб ми одержали або нове утворення всередині Союзу, або ще один новий. І те, що традиційні церкви здебільшого мовчазно сприймають нові напрямки, не говорить про те, що вони з усім згідні. Так, багато з них деморалізовані, замкнені, навіть обсміяні, але твердість позиції, як правило, проявляється на останньому рубежі. Тріщина очевидна. Але не дати ворогу душ вбити клин, повернути Союз п'ятидесятників в здорове духовне русло – ось питання з найважливіших.

Давайте детально розглянемо суть цієї проблеми. Утворення, чи вірніше, відтворення Союзу п'ятидесятників України ми зустріли без салютів і феєрверків, а просто зі сльозами на очах. На перших з'їздах, конференціях скільки було сказано про тих, хто пройшов першим, хто не повернувся до рідних домівок і церков. В самих світлих і правдивих фарбах змальовувались дивні Божі діла, могутню дію Святого Духа. Є що згадувати, є що розповідати. Скільки було призивів бути вірними пам'яті батьків. І це було добре. Місцева, національна церква з такими багатими духовними надбаннями достойна існування і процвітання. А все почалося з того, що всі ми тоді у всіх сферах життя були заражені думкою, що там, за кордоном, і цукор солодший, і дощі рясніші, і церкви духовніші. Зустрічі, міжнародні конференції, знайомства розбудили це почуття дуже гостро.

А у нас що? Що не дає нам успішно розвиватись, що гальмує рух вперед? Звичайно, консерватизм і традиційність. Де ж взяли традиції? Відповідь проста. Роздроблені, розкидані, мов зерно, войовничим атеїзмом общини випрацьовували імунітет до влади, світу, гріха. Без централізованого керівництва, без єдиної духовної освіти, часто без служителів, без широких спілкувань вони вистояли і вижили! І треба щиро за це Богу подякувати.

І новообраному керівництву Союзу Християн Віри Євангельської треба було розсудливо і планомірно розпочати не тільки юридичне об'єднання церков, але й духовне. З любов'ю відсіювати непотрібні провінційні передання, а вести лінію вчення, що відобразило б ті

чудові надбання наших дідів, яким вручив Євангелію Дух Святий. Вирішити надзвичайно гострі моменти, такі як повторний шлюб, рукопокладення служителів і т.д. Як це так, що в одному Союзі за одну річ в одному місці відлучають, в іншому – це норма? Хтось заперечить, мовляв, це право помісних церков. Добре. Хай так. Але ж ми, провінційні пресвітера, хочемо почути від керівництва Союзу їх думку, їхню генеральну лінію. Переконаний, що Союз п'ятидесятників на сьогодні був би могутнім і повноводним. Але ця невизначеність і відштовхнула братів, які з часом стали б в один стрій з нами. Замість цього, з самих високих кафедр, з самих перших уст почався наступ на все і вся. Традиції інших національних об'єднань вважались вищим рівнем духовності, а наші – віджитими та шкідливими. І це підносилось у вигляді дотепних історій. Мовляв, десь, колись, у якійсь церкві в далекому селі хтось таке собі нерозумне постановив. Ламати! Зламали. Але ж впустили іншу традиційність -західну. А вона для нас була тотожна зі світом! А на той час, не дивлячись на гоніння, на державну чи партійну ідеологію, там внизу, на рівні людських відносин вже знали наше лице, наше відношення до світу. Нас сприймали з розумінням і схвальністю, знаючи про наше відношення до шлюбу, алкоголю, відмічаючи нашу скромність, дружбу і т.д. І тут ми заявляємо, що ми теж якщо не в цих, то в інших питаннях схожі до них. Коней на переправі не міняють. А ми умудрялись міняти не тільки коней, а й зброю і воза. І втрати нашого впливу на світ стали очевидними. Ніколи ніде ніякий національний місцевий союз церков так різко, за лічені роки, не здавав своїх позицій, не міняв свого лиця, як наш. А таке виляння штурвалом небезпечне як для існування корабля, так і взагалі для Віри Євангельської.

Ісус Христос колись сказав одну фразу, яка до сьогодні чомусь пече, ніби вуглинка, нашу свідомість: **“Та Син людський, як прийде, чи Він на землі знайде віру?”** Луки 19:8. Але що забавне в цій історії до гіркоти так те, щоб почути пророче слово, чи духовне оновлення всі, і традиційні, і прозахідні п'ятидесятники їдуть на Західну Україну, де ще лишились невеличкі острівки справжньої духовності, хоч і їх береги добре підмило світське море...

В Слові Божому є чудова історія. Одного разу Бог сказав пророку Єремії, щоб той зробив слідує. Взяв вино і дав пити синам з дому Рехавітів. Пророк запросив їх в одну з кімнат храму і дав пити їм вино. А вони сказали, що не будуть. Бо батько Йонадав наказав їм не тільки не пити вино, навіть домів не будувати, виноградники не садить, і жиги у наметах. І вони на протязі біля 250 років трималися батьківського наказу. Уявіть собі! Навколо вирувало життя. Швидкі на підприємство євреї будували розкішні вілли, їхні жінки часто не ставали нікуди, крім килимів, вино, відмічає Біблія, пили і священники. Цивілізація! А тут, як докір усім, – традиційні намети, скромний уклад життя. Диваки! Традиційники! А Бог їх ставить у приклад! Земний батько просив, щоб так зробили його нащадки, і Бог промовляє: **“За те, що ви слухалися наказу вашого батька Йонадава, та держитесь всіх наказів його, і зробили те все, що Я заповів вам, тому так промовляє Господь Саваоф, Бог Ізраїлів: нема переводу в Йонадава, Рехавового сина, мужеві, що стоятиме перед лицем Моїм по всі дні.** ” Іер. 35:18-19.

А як торжествував апостол язичників Павло, ось послухайте: **“Будьте наслідувачами мене, як і я Христа! Похвалимо ж вас, браття, що ви все моє пам'ятаєте, і захуєте так передання, як я вам передав.**

” 1 Кор.11:1-2. Чому? Бо радів, що церкви тримаються науки євангельської. До речі, цей уривок 1 Послання до коринтян продовжується наставленням покривати голови жінкам, а чоловікам – ні, – на молитві. Традиція людська, або хтось скаже, то тільки коринтянам

повеління.

Та сьогодні не про це мова. Що ж ми маємо зараз? Багато швидкоростучих церков, плани евангелізаційної роботи. Але будьмо чесними – ми щось втратили, мимо чогось такого пробігли, від чого щемить серце: ми переставили межі, прекрасні духовні межі, які провели батьки: "...а хто валить мура, того гадина вкусить". Екл.10:8. І кусає, бо мура немає. Свобода, не той перепочинок, що дав Господь, а людська, тілесна, світська перемахнула через зламану огорожу. Безкарно вражає церкву, за яку ми у відповіді!

А зараз про найболючіше. На одній конференції, де вже традиційно були присутні і несміливі, навіть злякані представники традиційних церков, і впевнена у своїй правоті сучасна молодь, ніби й християнська. І справа навіть не стільки в зовнішньому (косметика, золоті прикраси, покривала чи надмірна нагота), скільки в духовному. Я помітив, що коли лунала справді натхненна евангельська проповідь, співались духовні псалми, очі цієї нової молоді були байдужими і явно потухлими. А як тільки залунали сучасні ритми, заводні пісні – враз все ожило. Попіднімались обличчя, руки, захиталися в такт музики тіла, і що саме дивно, ось в цей момент почалася молитва?! Що це? Які в цих душах цінності? На чому ґрунтується ця духовність? І чи духовність це?

"Не дайте себе звести, – товариство лихе псує добрі звичаї." 1 Кор. 15:33. Щоб ці добрі звичаї відновити, щоб забило джерело сили Святого Духа, щоб Він йшов з нами на працю, не був засмучений нашим відношенням до святості і чистоти треба, всім нам одне. І це справжня духовна людина зрозуміє: "

Так говорить Господь: "На дорогах спиніться та гляньте, і спитайте про давні стежки, де то добра дорога, – то нею ідіть, і знайдете мир для своєї дуті!

" Єрем.6:16. В цьому і заключається Філософія мого служіння.

Ворог душі хоче звести нанівець працю, яку був розпочав Дух Святий на нашій рідній землі. Йде ціленаправлена робота на підміну, копіювання дій Святого Духа. Ось в цьому і є сама страшна небезпека. Крім злиття церкви зі світом, і через це нейтралізація її впливу на суспільство, диявол намагається зруйнувати її зсередини. Тактика та ж сама, що і в Едемському саду. Людині притаманно мріяти і відчувати себе "немов Боги, знаючі добро і зло." Буття 3:5. При цьому ворог душі обіцяв "Умерти – не вмрете!". Щось подібне сьогодні робиться. Церкви, щоб умерти – то не вмирають. Навпаки – ширяться, демонструючи ніби то перемогу Євангелія. Новітні духовні рухи, вчення пропагують знання, розкриваючи очі сучасній Єві-церкві на речі, доступні лише "богам". Вони вчать людей планувати і регулювати своє особисте життя, забезпечувати себе всім необхідним, щоб жити квітуче, заможно, на свій смак. Була б можливість, то б із неба, без страшної всесвітньої війни між ангелами архангела Михаїла і драконом, вони самі скинули б диявола, та не встигли. Це вже Господь Бог звершив, слава Йому!

Але ця методика воскресіння свого "Я", культивування своїх можливостей і є в своїй суті Богопротивною. Зайдіть сьогодні і порівняйте хід їхнього служіння і вчення з оцим написаним: **" Ти ж сказав був у серці своєму: "Зйду я на небо, повище зір Божих поставлю престола свого, і сяду я на горі збоку богів, на кінцях північних, підіймуся понад гори хмар, уподібнюсь Всевишньому!"** Ісайя 14:13-14.

Проголошення своєї влади і сили, демонстрація духовних мускулів уже стає нормою. Ви заперечите: та це ж не серед наших церков. Але яка вода за бортом, така кожної хвилини може бути і в кораблі. На палубі вже є точно. Тому необхідно зараз кинути в бій всі духовно здорові сили на роз'яснення різниці між душевним і духовним, між тілесним та навіть демонським (Яків 3:15). Пояснювати, як насправді діє Дух Святий, яке відлуння

Його голосу в людському серці. (Дії 2:37). “

А ви, улюблені, будуйте себе найсвятішою вашою вірою, моліться Духом Святим, ... І до одних, хто вагається, будьте милостиві, спасайте і виривайте з огню, а до інших будьте милосердні зо страхом... А тому, Хто може вас зберегти від упадку, і поставити перед Своєю славою непорочним в радості, Єдиному премудрому Богові, Спасителеві нашому через Ісуса Христа, Господа нашого, слава, могутність, сила та влада перше всього віку, і тепер, і на всі віки! Амінь.

” Іуда 20-25.

***Філософія** – древно-грецьке слово, що означає «любомудріє», «любов до мудрості», походить від слів “філео” (“люблю”) та “софія” (“мудрість”). Найбільш загальна наука (теорія), одна з форм світопізнання, одна з форм діяльності людини, особливий спосіб пізнання.*

{jcomments off}